

Asia: VN/33074/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: VN/33074/2023

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ALKOHOLILAIN MUUTTAMISESTA

Lidl Suomi (Lidl) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa ja lausuu kantanaan seuraavaa:

- Lidl kannattaa alkoholijuomien toimituksen sallimista ja yleisestikin hallitusohjelman mukaista alkoholipolitiikan uudistamista, joita uudistuksia tulisi edistää ripeästi. Ehdotettu muutos mahdollistaisi päivittäistavaroiden verkkokauppapalveluiden tarjoamisen kokonaisvaltaisemmin ja hyödyttäisi näin molempia kaupan osapuolia (ostajaa ja myyjää). Lisäksi muutos voi osaltaan vaikuttaa myönteisesti kotimaisen ja ulkomaisen alkoholijuomien etämyynnin kilpailuolosuhteisiin parantamalla kotimaisten toimijoiden toimintamahdollisuuksia. On kuitenkin todettava, että kotimaisen ja ulkomaisen etämyynnin kilpailuedellytysten välillä olisi edelleen huomattava epäsuhta, nyt esitettyjen vaatimusten kohdistuessa vain kotimaisiin toimijoihin.
- Toimituksen sallimisen vastapainona esityksessä myös luotaisiin alkoholijuomien toimittamisen käytännön toteuttamiseksi hallinnollisesti niin raskas kehikko, että ehdotetulla tavalla toteutettuna toimituksen sallimisesta saatavat myönteiset vaikutukset kauppaan ja kilpailuvaikutuksiin jäisivät käytännössä vähäisiksi. Toisin sanoen, esitetystä muodostaan toteutettuna muutos tosiasiallisesti kiristäisi nykyistä alkoholilainsäädäntöä ja verkkokaupan käytäntöjä (esim. pakollinen vahva tunnistautuminen, joka ei nykyisellään ole pakollinen, sekä kaksinkertainen ikärajavaltvonta), eikä sellaisenaan toteuttaisi hallitusohjelman tavoitteita.

- Vähittäismyynnin määritelmää ei ole tarpeen muuttaa. Jo nykyisellään alkoholilain mukainen vähittäismyynnin määritelmä on käytännössä teknologianeutraali, ja sen voi tulkita kattavan myös myynnin verkkokaupan kautta. Tällainen soveltamisalan täsmennys voitaisiin kuitenkin tehdä perustelutekstissä. Myöskään luovutusta toimittajalle ei ole tarpeen mainita määritelmässä. Sopimusoikeudellisesti alkoholijuoman luovutus tapahtuu myyjän ja ostajan välillä, eikä toimittaja ole tuotetta koskevan sopimuksen osapuoli. Ei ole mitään osin perusteltua soveltaa alkoholijuomien vähittäismyyntiin normaalista vähittäismyynnin käsitteestä poikkeavaa määritelmää, ottaen erityisesti huomioon KHO:n ennakkopäätöksessään KHO 2024:90 vahvistamat oikeusohjeet. Mahdollisen muutetun määritelmän sanamuotojen ja perusteluiden osalta viittaamme Päivittäistavarakauppa ry:n lausuntoon.

- Muutenkaan sääntelyllä ei tule kiristää alkoholijuomien vähittäismyyntiin liittyviä säännöksiä tai verkkokaupan käytäntöjä, eikä lisätä tarpeettomasti yritysten hallinnollista taakkaa. Esimerkiksi:

- o Vaatimus luovuttaa alkoholijuomat toimitusta varten vain vähittäismyyntipaikasta on kohtuuton ja johtaa eriarvoiseen kilpailuasetelmaan ulkomaisten toimijoiden kanssa. Toimitusta varten tapahtuvan luovutuksen tulisi voida tapahtua myös vähittäismyyntiluvan haltijan varastolta tai muusta sovitusta noutopisteestä.

- o Kaksinkertaista ikärajavaltontaa ei tule edellyttää, vaan riittävää tulisi olla nykylainsäädännön mukaisesti tarkastaa ikä tarvittaessa luovutushetkellä (kun tuotteet luovutetaan ostajalle). Myyntitransaktio on kuitenkin täytetty vasta kun tuotteet on toimitettu ostajalle huolimatta siitä, että kuljetuksen hoitaa kolmas osapuoli.

- o Vähittäismyyjän velvollisuus tarkastaa toimitusluvan haltijan nimi ja lupanumero ja näiden ilmoittaminen ostajalle jokaisella osto-/toimituskerralla aiheuttaa ylimääräistä työtä, eikä ole tarkoituksenmukaista tai lain tavoitteiden saavuttamiseksi välttämätöntä. Ostaja ei myöskään hyödy millään tavoin näistä tiedoista. Luvan haltijoiden tulisi voida järjestää keskinäinen toimintansa tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

- Lidl vastustaa lupaviranomaisen oikeutta määrätä harkinnanvaraisia lupaehtoja esitetystä laajuudessa. Lupaehtoja koskevat pääperiaatteet olisi kuvattava lainsäädännön tasolla, jotta niiden soveltaminen eri lupaviranomaisten toimesta olisi yhdenmukaista. Jo nykyisellään eri lupaviranomaisten erilaiset tulkinnat samoista säännöksistä johtavat alueellisesti erilaisiin vaatimuksiin, vaikka vähittäismyynnin käytännöt kyseisillä alueilla olisivat samat. Lupaehdot olisi yhdenmukaistettava lain tasolla ennakoitavuuden varmistamiseksi.

- Seuraamusmaksujen korottaminen ei ole perusteltua, eikä korotus ole oikeasuhtainen tavoiteltuun päämäärään nähden. Alkoholijuomien kotiinkuljetuksen mahdollistaminen ei muuta toimintaympäristöä siinä määrin haitallisemmaksi tai vahingollisemmaksi, että esitetyn suuruinen korotus olisi perusteltu. Korotus olisi myös omiaan vaarantamaan toimijoiden oikeusturvaa lupaviranomaisten epäyhtenäisen tulkintakäytännön takia.

Muilta osin viittaamme Päivittäistavarakauppa ry:n lausuntoon ja yhdyimme siinä esitettyihin kantoihin.

Riikonen Pilvi-Sisko
Lidl Suomi